

Klaar voor de toekomst met veenvrije potgrond

Horticoop vindt positieve resultaten bij langdurig onderzoek

Veenvrije potgrond blijft in Nederland nog wat achter, zeker in vergelijking met andere landen. Veel kwekers hebben daar een goede reden voor: de mengsels die zij gebruiken zijn goed en eenvoudig in het gebruik, dus is er geen reden tot verandering. Toch is er ook een tegengeluid. Sommige kwekers hameren op de milieuvriendelijkheid van veenvrije potgrond en vinden dat er, met het oog op de toekomst, overgestapt moet worden op duurzamere mengsels.

Auteur: Nino Stuivenberg

Een van die kwekerijen is boomkwekerij Batouwe, gelegen in het Gelderse Dodewaard. Het bedrijf, geleid door de broers Willem en Henk Huibers, maakt al volop gebruik van veenvrije producten. Henk Huibers kwam het concept een aantal jaar geleden in Engeland tegen en besloot toen, na overleg met zijn broer, om op hun eigen kwekerij naar de mogelijkheden te gaan kijken. Inmiddels hebben ze er op de kwekerij bijna een half jaar testen met veenvrije potgrond op zitten, en de eerste signalen zijn positief. Samen met Horticoop is er bij vier soorten onderzocht hoe deze presteren in veenvrije potgrond.

Op de Gelderse kwekerij werd al enkele jaren gebruikgemaakt van veenarme potgrond, waardoor de stap naar veenvrij wat minder groot was. Dat veenvrije potgrond in Nederland nog niet de standaard is, heeft volgens Huibers te maken met de huidige marktsituatie. 'De huidige potgrond voldoet aan de eisen en is gewoon goed. Overstappen naar veenvrije grond zou meer moeite betekenen; daarom zijn veel kwekers terughoudend.' Bij Batouwe hebben ze die stap wél gezet, en met succes: Huibers is enthousiast over de veenvrije mengsels. Toch blijft de vraag vanuit de markt nog wat stil, geeft hij toe. 'We hebben het

veenvrije mengsel een tijd op onze voorraadlijst gehad, maar hebben het er weer afgehaald. Er is wel degelijk vraag, zeker van de grotere supermarkten, maar er is nog zo veel onduidelijkheid over. De proeven die in het verleden zijn gedaan, bijvoorbeeld in Engeland, zijn nogal moeilijk verlopen en mede door de crisis op de achtergrond geraakt. Als kwekers straks echter met eigen ogen zien dat het werkt, gaat het balletje vanzelf rollen. Ze kijken allemaal de kat uit de boom, maar iemand moet de eerste zijn, al zullen er zeker ook al anderen mee bezig zijn. Wij proberen er daarom wat ruchtbaarheid aan te geven.'

5 min. leestijd

ACHTERGROND

de overheid, zoals je die in het buitenland al ziet. Of regeling vanuit Brussel. Je kunt het dus zien als een stukje voorbereiding.' Hoe groot de kans is dat die regulering er ook werkelijk komt, is voornog koffiedik kijken. Maar Huibers denkt dat het zeker de moeite waard is om er nu al rekening mee te houden. 'Als boomkweker dien je een dubbel belang. Door gebruik te maken van compost in plaats van veen, blijf je binnen de cyclus. We moeten ons hier bewuster van worden; kwekers zijn tenslotte natuurmensen. Als je het gebruik van spuitmiddelen kunt verminderen, moet je er gewoon voor gaan, volgens mij, want als je een gelijkmatige groei hebt, is de ziektedruk ook lager.'

'De eerste signalen zijn zo positief dat we hier wel mee verder willen', vervolgt Huibers. 'We zien minder onkruiddruk en de potten zijn eerder droog op de bovenkant. Elke kweker kan hier dus belang bij hebben.' Volgens Huibers laat het onderzoek zien dat sommige planten beter gedijen in het veenvrije mengsel. 'Dat komt doordat je dichterbij de oorsprong van de plant komt. Er is bijna geen bespuiting nodig, en bij de soorten in de test was ook het wortelgestel beter. Verder zagen we een verbetering van het bodemleven. Daar wordt de plant alleen maar sterker van.' Reden genoeg voor Batouwe om het aantal mengsels volgend jaar uit te breiden. 'Afgelopen jaar waren het nog proeven van circa 5000 per soort, maar aankomend jaar worden er hele soorten geteeld in deze mengsels.' Huibers roept andere kwekers op om zijn voorbeeld te volgen. 'Het kan natuurlijk gebeuren dat het niet lukt. Maar niet geschoten is altijd mis. Niet geprobeerd is voor mij geen excuus.'

Ken je grondstoffen

Horticoop, bekend als leverancier van tuinbouwbenodigdheden, voerde het onderzoek bij Batouwe uit. Namens Horticoop was Petra Verbeek hierbij betrokken. Zij vertelt over de samenstelling van het mengsel. 'Momenteel gebruiken veel kwekers al veenarme mengsels van 60% veen en

40% niet-veen, maar wij hebben een tweetal totaal veenvrije mengsels getest. Deze mengsels bestaan onder andere uit compost, bark en kokos: grondstoffen die we al jaren gebruiken. Er zijn bedrijven die mengsels maken puur op basis van kokos, maar daar hebben wij bewust niet voor gekozen.' De mix levert een stabiele en betrouwbare samenstelling op, aldus Verbeek. 'Bovendien kies je voor continuïteit. Bark is heel stabiel, maar houtvezel kan wel anders reageren. Het is dus heel belangrijk om je grondstoffen goed te kennen.'

'Als je het gebruik van spuitmiddelen kunt verminderen, dan moet je daarvoor gaan'

'Bij Batouwe hebben we in vier teelten gemeten. We hebben er bewust voor gekozen om metingen in tunnels te doen, zodat er minder last zou zijn van uitspoeling. Bij veenvrije grond heb je daar namelijk meer last van. Veen heeft normaal gesproken wat meer buffer.' De vier gewassen kregen tijdens het onderzoek naar behoefte water. Verbeek over het verloop van de proef: 'In mei zijn we gestart met het onderzoek. We zagen aan het begin van de teelt dat de veenvrije grond wat sneller uitdroogde. Gedurende de teelt trok dat echter wel weer bij, en in de zomer was er van dat verschil niets meer te zien. De grondstoffen raakten beter verzadigd in het vocht. Uiteindelijk zagen we dat de veenvrije grond sneller aan de wortel kwam en

Links de referentie, rechts de veenvrije potgrond.

Henk en Willem Huibers

dat er meer wortel in de pot zat. We hebben tot september gemeten en de planten zijn allemaal goed gegroeid. We konden de teelt uiteindelijk zelfs verkorten met twee weken.'

Goed bijsturen

Er werden ook chemische analyses uitgevoerd. De bevindingen uit deze analyses volgens Verbeek: 'We vonden een hogere pH-waarde in de veenvrije potgrond. Daarom gebruikten we een ander bekalkingsmodel: we hoefden niet op te kalken om

de pH-waarde op te hogen. In sommige teelten was de pH veel hoger dan de streefwaarde, maar dit had gelukkig geen nadelig groei-effect. De EC-waarde was bij de veenvrije grond juist lager. Zonder veen heeft de grond minder buffering, waardoor het water minder goed vastgehouden wordt en de groei korter is, al heeft die nooit stilgestaan. Het is dus van belang om de bemesting goed bij te sturen op basis van wat je ziet gebeuren in de grond. Bij veen kun je meer op een buffer vertrouwen; bij veenvrij is dat wat minder en

moet je het bemestingsschema erop afstemmen.' Ook opvallend was dat bij veenvrije grond pas veel later mosvorming op de pot plaatsvond. 'In het begin was die er zelfs helemaal niet, maar na verloop van tijd wel, zo rond augustus. Doordat het substraat schraler is, heb je minder kans op mosvorming.'

De mix levert een stabiele en betrouwbare samenstelling op

Horticoop hoopt de onderzoeken in 2017 verder uit te breiden. 'Hoe meer kwekers zich aansluiten, des te breder de kennis die wij opdoen.' Net als Huibers ziet Verbeek echter dat veel kwekers nog sceptisch zijn over het veenvrije mengsel. 'Het is potgrond die je goed in de gaten moet houden. Veenvrije grond teel je niet op de automatische piloot. Veenarm is inmiddels wel gangbaar, maar bij 100% veenvrij wordt nog vaak gedacht aan puur kokos. In de markt wordt er dan ook nog nauwelijks naar gevraagd.' Met veenvrije potgrond ben je klaar voor de toekomst, denkt Verbeek. 'Als je je als kweker wilt onderscheiden, sta je sterk met dit mengsel. Mochten kwekers interesse hebben, dan zijn wij er in ieder geval klaar voor.' Ook Verbeek hamert op de duurzaamheid van het mengsel. 'Met deze potgrond kun je iets teruggeven aan de natuur. Het is echter nog afwachten wanneer dit echt gaat lopen. De grote bedrijven zijn de bepalers: als zij ervoor kiezen, volgt de rest vanzelf.'

Petra Verbeek

Be social

Scan of ga naar:

www.boom-in-business.nl/artikel.asp?id=23-6382